

Kako se naziva...

1. osoba koja ubija
2. osoba koja želi da ubije samu sebe
3. osoba koja je ubijena
4. osoba u koju se sumnja
5. osoba koja je videla neki događaj
6. osoba koja sudi
7. osoba koja izveštava o nečemu
8. osoba koja nije živa
9. osoba koja svedoči

Napišite nekoliko novinskih naslova koji nagoveštavaju neku misteriju.

Razmislite šta sve može biti motiv za ubistvo i šta je sve važno za rasvetljavanje zločina?

Posle rasvetljavanja ubistva i otkrivanja ubice napišite izveštaj o tome.

Stavite imenice u odgovatajući padež.

1. Juče sam primila (pismo) od moje školske (drugarica).
2. Zbog jake (kiša) nisam otišla u (bioskop).
3. U (subota) nisam htela da idem kod Ane na žurku iz (inat).
Prošle (nedelja) je zaboravila da (ja) pozove.
4. Stanujem u (studentski dom), a na (fakultet) moram da idem
..... (autobus).
5. Ana je zaljubljena u (Uroš) do ušiju. Zbog (Uroš)
je izgubila glavu.

Odgovorite na pitanja.

1. Zašto pada kiša?
2. Zašto ljudi gledaju televiziju?
3. Zbog čega ljudi ratuju?
4. Zašto su Bitlsi i danas veoma popularni?
5. Zbog čega učite srpski jezik?

Zamislite da u jednom uglednom časopisu radite kao psiholog koji odgovara na pitanja čitalaca. Šta biste odgovorili kada biste dobili ovakva pitanja?

1. *Da li da odem od kuće?*

Zovem se Jovana i imam petnaest godina. Svakodnevno se svađam sa roditeljima. Nikako ne mogu da im dokažem da sam i ja ličnost i da treba poneki put da me saslušaju. Najradije bih zauvek otišla od njih. U školi nemam problema, prijatelji me obično podržavaju, ali roditelji ne primećuju moje želje, stavove, mene. Htela bih ponekad da izađem u grad, da kupim nešto po svojoj želji, da sama odaberem šta ću studirati.

Jovana iz Beograda

2. *Da li da se žalim ili da menjam posao?*

Radim u istoj firmi već deset godina. Poslednje dve godine su mi bile jako teške. Naime, sa mnom radi jedna ženska osoba koja je samoživ i beskompromisna. Pored toga, stalno se dodvorava šefu i u tome nema granica. Služi se svim sredstvima da bi došla do boljeg položaja i više novca. Ja zbog toga dobijam sve lošije poslove, čak moram da kuvam kafu za nju i šefa. Pokušala sam nekoliko puta da razgovaram sa njom na tu temu, ali ona me čak i ne sluša. Ne mogu više da izdržim takvo ponašanje.

Milica Jakovljević, Užice

3. *Da li bi trebalo da izbacim sina iz stana?*

Otac sam dvoje punoletne dece. Stariji sin ima dvadeset i dve godine i nema nikakvih obaveza. Ostaje napolju do kasno uveče, budi se u podne, ne razgovara ni sa kim, vrlo je grub prema svima u kući. Ono što je najveći problem jeste to što već dugo sumnjam da se bavi nekim kriminalom. Pokušao sam sve, ali nema načina da ga urazumim. Druži se sa sumnjivim osobama i plašim se za njegovo zdravlje.

Marko Jakšić, Požarevac

Zamislite da ste Jovana, Milica ili Marko.

Neka vaše kolege uzmu uloge Jovaninih roditelja, Miličine koleginice i Markovog sina, te pokušajte kroz dijaloge da rešite probleme koje oni imaju.

Napišite i Vi pismo o nekom problemu koji Vas muči.

Razmenite pisma sa svojim partnerom na času i probajte da date neki korisatn savet.

Šta mislite...

1. Kada dete treba da se odvoji od roditelja?
2. Da li stav roditelja utiče na samopouzdanje deteta?
3. Da li roditelji treba da ispunjavaju svoje neostvarene želje preko svoje dece?
4. Šta znači biti profesionalac na poslu?
5. Mogu li muškarac i žena biti prijatelji?

Popunite praznine odgovarajućim padežnim oblikom lične zamenice.

1. njoj (ona) sam to već više puta rekao.
2. S (on) se nikada ne zna na čemu si.
3. Jesi li (ona) već javio to za Peru?
4. Da li (vi) se sviđa ovaj džemper?
5. (ja) se ne sviđa. A (ti)?
6. Da, sviđa (ja) se veoma!
7. Šta se (ti) to tiče!
8. Tačno, ne tiče (ja) se ništa!
9. (on) ne vredi govoriti!
10. Zbog ovoga obrati se (ona), a ne (ja).
11. (vi) još nisam sreo ovde!
12. S (oni) nešto nije u redu.

Reči u zagradi poređajte pravilnim redosledom i u odgovarajućem obliku.

1. Sviđa mi se (se, ja) ova pesma.
2. Da, i (se, ja) sviđa. Veoma!
3. Da li si (ona, se) obradovao?
4. (ti, se) čini da će uskoro kiša?!
5. (ona, se) ne žuri s udajom!

Glagol u zagradi stavite u futur I, a gde je neophodno i u odrični oblik.

Lične zamenice su Vam samo pomoć pri određivanju lica.

1. Sutra s njom u grad (izaći, ja).
2. Bez nje nigde (ići, ti).
3. Da li sutra test (raditi, mi)?
4. vas na piće ako me poslušate (izvesti, ja)!
5. Ja sam na kraj sa ovim problemom (izaći).
6. Ne, ona sigurno svoje drugove (izdati)!
7. Da li Marija večeras sama (navratiti)?
8. Kako im sin (zvati se)?

Reči u zagradi stavite u odgovarajući padež poštujući njihov redosled.

1. (otac, moj)!
2. Žene (bujna kosa) privlače muškarce.
3. rade u fabrici tekstila (tvoji, roditelji)?
4. je veoma lepa (kuća, ova).
5. lete na jug (ptica selica).
6. (šešir, crn, ovaj) mi se veoma sviđa.
7. (godina, ta) sam bio u internatu.

Glagol u zagradi stavite u perfekat. Lične zamenice će Vam pomoći da odredite lice. Vodite računa o redu reči!

1. Ja joj (ne svideti se).
2. Peri tada Milica (dopadati se).
3. On (roditi se) 1945.
4. (doći, on) pre neki dan.
5. (posvađati se, oni), ali još brže (pomiriti se).
6. (svideti se) to tebi ili ne, moraš prihvatiti.
7. marka (skočiti)! sneg (pasti)!
8. (ne snaći se, ona) u tuđem svetu.

Imenice i zamenice u zagradi stavite u odgovarajući padež.

1. Da li je ovaj krevet na sklapanje (sklapanje).
2. Ana je trenutno na (čas).
3. Učini to za (ja)!
4. Za (vlada) Obrenovića Srbija je stekla samostalnost.
5. Ovaj čovek mi sedi za (vrat).
6. Pred (mi) je glavni grad naše zemlje.
7. Stavi to pred (on) pa nek jede.
8. Svako poslepodne sedi ispred (zgrada).
9. Marko je otišao u prodavnicu po (voda).
10. Zašto ove knjige leže po (pod)?
11. Video sam u autobusu devojkicu s (duga plava kosa).
12. Otišao sam s (Maja) do (Siniša).
13. Mačka je najednom skočila sa (stolica) na (pod).

Glagole u zagradi stavite u odgovarajuće vreme.

1. Dok sam ja stigao, Ana je već otputovala (otputovati).
2. Pogledao sam kroz prozor kad ono Marko fudbal (igrati).
3. Čim (doći), odmah je seo pred televizor.
4. Dok ona održava kuću, on (lutati).
5. Kad (doći) sledeći put, doneću vam lep poklon.
6. Da (znati) za njihovu vezu, ne bi joj to nikada oprostio.
7. Ako Pera slučajno (svratiti), recite mu da ga čekam kod kuće.
8. Sve što (sticati, mi) on je proneverio za jednu noć.
9. Kad (položiti) ovaj ispit, ne bi bilo kraja mojoj sreći.
10. Svi (govoriti) da ne vredi pokušavati, ali ja ću ipak okušati sreću.

Sastavite rečenice od ponuđenih reči.

1. sam se nadao da doći sutra ćeš.
..... Nadao sam se da ćeš sutra doći
2. čini se meni biti problema će.
.....
3. je mi izgledalo sve da rešeno je.
.....
4. nalazila nekada stanica gde se autobuska?
.....
5. ti dođem posla sa ja za sednem kompjuter se i prikačim na internet.
.....

6. sam bio svuda čovek živ gde stići može.
7. se tome Peri nadao nisam ja.
8. prijatelji Beograda iz naši večeras nas kod večeri ostaju na.
9. vremena tog sećam divnog se dok osnovci smo još bili bezbrižni.
10. razmišljanje mi o svidelo njegovo razrešenju se krize naše ekonomske.

Glagol iz zagrade stavite u odgovarajuće vreme vodeći računa o njegovom vidu.

1. Tako mi je jednom došao (doći/dolaziti) na vrata komšija Steva i tražio svoju suprugu.
2. Nisam ga baš često (videti/vidati) s drugovima u kafani.
3. Znao je on da (naići/nailaziti) posle večere na kafu.
4. Upravo (pisati/napisati) domaći zadatak za sutra.
5. Kad (završiti/završavati) s poslom, javiću ti se.
6. Dok (učiti/naučiti), ne volim da me neko prekida.
7. Čim (pojaviti se/pojavljivati se), Marko ga je odmah morao kupiti.
8. Tako ti ja (ostati/ostajati) bez posla ni kriv ni dužan.
9. Autobus za Beograd (poći/polaziti) za petnaest minuta.
10. E, nekada (proći/prolaziti) ovuda svaki dan.

Čitanje i razumevanje teksta.

Gledate li ponekad u Mesec? A, šta vidite na njemu? Zna li da se pomoću njega može predvideti vreme?

U Kalni, na obroncima Stare planine, gotovo da nema čoveka koji ne zna da "čita" Mesec. U ovom kraju se odvajkada, pred odlazak u krevet, bacao pogled na Mesec, tek toliko da se vidi kakvo vreme može da se očekuje narednih dana.

Dobri Stanojević, žitelj ovoga mesta, seća se svoje bake koja je govorila da kada je Mesec mlad, a jedan kraj mu je i ujedno zaobljen, svejedno koji, to znači da sledi promena vremena. Ako je loše, promeniće se na bolje i obrnuto, objašnjavala mu je ona.

U vreme punog Meseca uočljive su flekice u kojima stari ljudi prepoznaju razne figure, najčešće životinje, koje imaju veze s nekim praznicima. Neke od njih najavljuju kišu, a neke opet da će biti veselja, krštenja i svadbi. Te figure na Mesecu svaki čovek vidi različito i tumači ih kako ih on vidi. Ista forma različito izgleda različitim ljudima. To je kao kada se gleda u šolju.

Pun Mesec znači stabilno vreme, a mlad, sa tupim srpom, promenljivo, a ako je srp šiljat, sledi lepo vreme – opšta su pravila u koja ovdašnji meštani, bez izuzetka, veruju.

KAŽE SE		ZAPAMTITE	
1. Hladno je.	mlad Mesec	stabilno vreme	nestabilno vreme
2. Toplo je.	pun Mesec	lepo vreme	loše vreme
3. Hladno mi je.	tup srp	toplo vreme	hladno vreme
4. Toplo mi je.	šiljat srp	sunčano	oblačno
5. Lepo mi je.		vedro	tmurno

Odgovorite na pitanja.

1. Postoji li slično verovanje i u Vašoj kulturi?
2. Da li Mesec utiče na živi svet na Zemlji?
3. Gde se nalazi Stara planina?
4. Da li Mesec otkriva i nešto više nego samo vreme?
5. Kako ćete po obliku mesečevog srpa predvideti vreme?

Kuvajmo zajedno!

Jagnjetina sa limunom

Potrebno je: 1 kg jagnječeg buta, so, biber, mala čaša belog vina, velika kašika limunovog soka, kašika masti;

Jagnjeći but se opere, osuši salvetom ili krep papirom, natrlja se sa svih strana solju i sveže mlevenim biberom, stavi u pleh u rastopljenju mast i peče u rerni 40 minuta na 160-180 stepeni. Potom se but okrene, doda se vino i limunov sok i peče još jedan sat na 180-200 stepeni dok ne dobije lepu zlatnu boju. Prelijeva se sokom nekoliko puta. Kad je meso pečeno, izvadi se iz posude, a od soka od pečenja napravi se umak. Sok se razredi sa 2 dl vode, doda se brašno razmućeno u malo hladne vode, kratko se prokuva, dodaju se 2 dl kisele pavlake i posoli. Prijatno!

Čitanje i razumevanje teksta

Šta li sanjaju?

Svi živi organizmi imaju potrebu za odmorom i snom. To ne znači da kad kažemo laku noć, u komplikovanoj fabrici kakva je svaki složeniji organizam, sve stane. Naprotiv. Vitalni organi nastavljaju svoje funkcije, samo usporenim ritmom, a imunološki sistem se regeneriše kako bi posle sna bio što spremniji za borbu protiv virusa i bakterija. Tako je kod ljudi, a vrlo slično i kod životinja, koje takođe imaju potrebu za snom. Da i one spavaju, znamo dobro. Međutim, šta i kako sanjaju, još uvek ne znamo. Ali, da sanjaju potvrdiće vam svaki vlasnik psa ili mačke koji je svog ljubimca tokom sna mnogo puta zatekao kako laje ili frkće.

Lekari govore, a naučnici potvrđuju da je za odrasle ljude potrebno osam sati sna. A kako je u životinjskom svetu? Pa, reklo bi se vrlo šaroliko. Jer ima onih koji gotovo prespavaju i noć i dan, ali i onih koji jedva da znaju šta je to san.

Zakačen za tavanicu pećine ili nekog drugog skloništa, slepi miš spava preko 20 sati, da bi u kratku šetnju i lov na insekte izašao samo tokom noći. Među prave spavalice mogu da se uvrste i oposum i piton koji u snu uživaju svakog dana preko 18 sati. Iza njih su odmah tigar sa 16 i živahne veverice sa 15 sati sna.

Za malog gorilu nema sigurnijeg mesta za spavanje od majčinog naručja. Mama gorila će sa svojom prinovom biti nerazdvojna tri i po godine. To vreme će provesti u krošnjama visokog drveća spavajući svaki dan barem po 12 sati. Ovim vremenom sna mogu da se pohvale i pacov, mačka, gepard, miš i zec. Kengur, pas, delfin, krtica, patka, babun i jež zadovoljiće se svakodnevno sa 10 do 11 sati sna. Šimpanza i svinja će odspavati baš kao i čovek 8 sati, a koza je odmorna već posle pet i po sati sna.

Umorni ste, često vas muči nesanica, a svakog jutra žudite za još samo jednim satom sna. Ako ste pomislili da biste se slatko menjali sa nekom životinjom, vodite računa! Krava, azijski slon i ovca tokom dana u spavanju provedu svega oko 4 sata. Afrički slon, magarac i konj spavaju još manje – oko tri sata dnevno. Na vrhu lestvice nespavača je, kao rekorder, žirafa koja snu posvećuje samo 7,9 odsto svoga vremena dnevno, što iznosi manje od 2 sata.

- Za koju životinju ste posebno vezani?
- Možete li nekim vrstama pripisati neke karakterne osobine čoveka?
- Podsećaju li vas neke životinje svojim ponašanjem na ljude ili obrnuto?
- Da li je čovek zapostavio prirodu? Kako joj pomoći?